

Hierbij nodig ik u van harte uit voor de bijeenkomst die de Contactgroep Gezondheid en Chemie (CGC) organiseert in samenwerking met de Nederlandse Vereniging voor Arbeidshygiëne (NVvA):

# Substitutie van kankerverwekkende stoffen

## Hoe pakken we het aan?

Donderdag 25 november 2021 - 13.30-16.30 uur

Online

(1-2 dagen van tevoren wordt de link naar de TEAMS meeting toegezonden)

### Inleiding

Chemische stoffen worden ontwikkeld om een nuttige functie te hebben in producten en productieprocessen. Helaas zijn er ook negatieve effecten op de gezondheid en het milieu van deze stoffen en zijn er talloze redenen om te onderzoeken of gevaarlijke stoffen vervangen (gesubstitueerd) kunnen worden door veiligere en gezondere alternatieven. Jaarlijks overlijden in Nederland 3000 mensen nadat ze - vaak al lang geleden - op hun werk werden blootgesteld aan gevaarlijke stoffen. Als we op deze voet verder gaan met het gebruik van gevaarlijke stoffen en het ontwikkelen van nieuwe stoffen waarvan de gezondheidseffecten onbekend zijn, dan zullen duizenden werkenden een beroepsziekte oplopen en overlijden.

Voor zover dit technisch uitvoerbaar is moeten bedrijven kankerverwekkende en mutagene stoffen vervangen, volgens het Arbobesluit. Maar hoe ver gaat deze inspanningsverplichting? En hoe kijkt Inspectie SZW hier naar? Ieder bedrijf moet twee hoofdvragen kunnen beantwoorden: "Waarom is het gebruik van de stof (of het proces) strikt noodzakelijk en is vervanging technisch niet uitvoerbaar?", en "Welke inspanningen heeft het bedrijf gedaan om tot vervanging te komen?". Om een meer structurele en doordachte aanpak hiervan te bevorderen, heeft Inspectie SZW een handreiking ontwikkeld. Deze wordt besproken, geïllustreerd met enkele voorbeelden uit de praktijk.

Na de pauze zal vanuit de praktijk worden toegelicht hoe kankerverwekkende stoffen vervangen worden op werkplekken? Welke overwegingen zijn bepalend bij het vinden van de geschikte balans tussen functionaliteit van de stof / product aan de ene kant en veiligheid en gezondheid aan de andere kant? Welke mate van veiligheid en gezondheid van producten of processen accepteren de verschillende stakeholders (bedrijven, overheid, consumenten)? Hoe realiseren we de benodigde omslag naar een andere manier van denken en opereren? Hoe kan een brede verandering in gang worden gezet?

## Programma

Dagvoorzitter is Wouter Fransman

- 13.30 - 13.40    Opening door de bestuursleden **Paul Scheepers** (CGC) en **Jan Kegelaer** (NVvA). Mededelingen uit de besturen van CGC en NVvA.
- 13.40 - 14.10    Geldende regelgeving & en de rol van de overheid op het gebied van substitutie van kankerverwekkende stoffen (**Jeroen Terwoert**)
- 14.10 - 14:40    Welke technieken en methoden zijn er om kankerverwekkende stoffen te vervangen? (**Dinant Kroese**)
- 14.40 - 15.00    *Pauze*
- 15.00 - 15.30    Vervanging van kankerverwekkende stoffen vanuit de praktijk bezien (**Fenneke Linker**)
- 15.30 - 16.00    De praktijk van verbetercoaches van 5xbeter over vervanging van kankerverwekkende stoffen (**Kees Halm / Stephan Hemme**)
- 16.00 - 16.30    Discussie
- 16.30            Einde

## De sprekers:

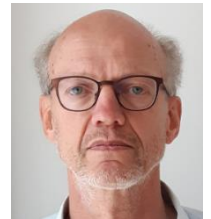
### Jeroen Terwoert

(Ir.) Jeroen Terwoert heeft in 1990 de studie Milieuhygiëne afgerond aan de Universiteit Wageningen, met een toxicologisch profiel. Hij heeft lange tijd gewerkt als onderzoeker en adviseur chemische arbeidshygiëne, eerst bij adviesbureaus Chemiewinkel en IVAM, en later bij TNO. Al in 1993 heeft hij gewerkt aan een handreiking met betrekking tot substitutie, in het kader van het Europese Jaar van Veiligheid & Gezondheid op het Werk. Sinds 1 februari 2015 is hij werkzaam bij het Inspectiebrede Kenniscentrum van de Inspectie-SZW, als Specialist Arbeidshygiëne. Samen met ~ 50 andere specialisten op diverse expertises is hij er verantwoordelijk voor dat de inspectie opereert op basis van actuele kennis, in de breedste zin van het woord. In 2018 heeft hij i.s.m. collega's gewerkt aan de Handreiking Vervangingsplicht kankerverwekkende stoffen van I-SZW, die vandaag besproken wordt. Daarnaast draait hij mee in de redactie van de NVvA en de sectie Arbeidstoxicologie van de NVT.



### Dinant Kroese

Dinant Kroese is geregistreerd toxicoloog met meer dan 30 jaar ervaring in het veld van de regulatorische risicobeoordeling, eerst bij het RIVM (1988-1999) en vervolgens bij TNO (vanaf 1999). Hij nam deel aan de Joint Meetings bij het ECB onder de Nieuwe en Bestaande Stoffen Richtlijn, zat in diverse EC en OECD werkgroepen over GHS, TGD teststrategieën, risicobeoordeling carcinogenen en in de Specialized Experts Group over Classificatie & Labeling van problematische CMR stoffen. Hij was ook betrokken bij het schrijven van Guidance voor REACH, te weten de gevaarsbeoordeling voor mutageniteit en carcinogeniteit, en de afleiding van DNELs en DMELs. De laatste 10 jaar houdt hij zich voornamelijk bezig met het ontwikkelen van nieuwe methodologie (New Approach Methods) voor de risicobeoordeling voor volgende generaties binnen projecten van o.a. CEFIC LRI en de EU (OSIRIS, ChemScreen, EU-ToxRisk en Riskhunt3R), met daarbinnen ook aandacht voor methodologie voor de vervanging van zeer zorgwekkende stoffen (ReSolve) en voor Safe-by-Design (SbD4Nano en HARMLESS).



### Fenneke Linker

Ir. Fenneke Linker (ERT, rah) is Global Industrial Hygienist/Toxicologist, nu bij Grünenthal GmbH in Aken en voorheen bij DSM, en ondersteunt al gedurende ruim 25 jaar de bedrijfsonderdelen bij oa. het maken risico-evaluaties tbv benodigde beheersmaatregelen op de werkplek, het afleiden van interne grenswaarden, het opstellen van tox-profielen voor grondstoffen van biomedische toepassingen, bij REACH registraties (exposure scenario's, gap analyses toxicologische eindpunten, test strategie, afleiden DNEL's en PNEC's, risk assessments), het opstellen van meetstrategieën, beoordelingen van blootstellingsmetingen. Opleiding: Landbouw Universiteit Wageningen; Milieu-effecten Analyse, met de afstudeer vakken Toxicologie, Arbeidshygiëne en Biochemie. Gecertificeerd arbeidshygiënist (rah) en geregistreerd toxicoloog (ERT).



### Kees Halm / Stephan Hemme

5xbeter is de arbocatalogus voor de Metaalbewerking en Metalektro. Onderdeel van de arbocatalogus is de verbetercheck Gevaarlijke stoffen. Deze verbetercheck heeft een database met ruim 3.000 producten die in de sector gebruikt worden. De database wordt bijgehouden door Philips en wordt aangevuld met producten die door de deelnemers kunnen worden aangedragen. Met behulp van de verbetercheck kunnen bedrijven hun register gevaarlijke stoffen aanmaken en vullen met producten uit de database. In het register wordt vervolgens aangegeven welk signaalwoord hoort bij het product. Er zijn een zestal Veilige Werkwijzen (VWW) beschikbaar voor veel voorkomende werkzaamheden. Het betreft werkzaamheden als ontvetten met een doek en rollen / kwasten van verf. Op de productdetailpagina wordt nogmaals het signaalwoord vermeld, als dit een CM product betreft zijn de VWW niet toepasbaar. Het streven is er op gericht dat bedrijven deze producten vervangen. Om dit te bereiken zetten we in op 3 hoofdlijnen: 1) bewustwording, 2) stimuleren vervanging, 3) ondersteuning bij registratieverplichtingen als vervanging (nog) niet mogelijk is. In de presentatie gaan we verder op deze punten in.



## De Contactgroep Gezondheid en Chemie

De Contactgroep Gezondheid en Chemie (CGC) is een multidisciplinair discussieforum met als doel het uitwisselen van informatie over de gezondheid van de mens in relatie tot chemische factoren en het bevorderen van het netwerk van mensen werkzaam op dit terrein. Dit wordt gerealiseerd door het organiseren van themamiddagen voor bedrijfsartsen, veiligheidskundigen, arbeidshygiënisten, toxicologen, medisch milieukundigen en milieugezondheidskundigen. De middagen worden, afhankelijk van het thema, georganiseerd in samenwerking met de Nederlandse Vereniging voor Arbeidshygiëne (NVvA), de Nederlandse Vereniging voor Veiligheidskunde (NVVK), de Nederlandse Vereniging voor Toxicologie (NVT), de Nederlandse Vereniging van Medische Milieukunde (NVMM) en de Nederlandse Vereniging voor Arbeids- en Bedrijfsgeneeskunde (NVAB). De themamiddagen bieden de mogelijkheid om al deze verschillende specialisten bij elkaar te brengen en zo multidisciplinaire netwerken te laten ontstaan.

Meer informatie over de programma's van de CGC kunt u vinden op de website [www.contactgroep-gezondheid-en-chemie.nl](http://www.contactgroep-gezondheid-en-chemie.nl). U vindt daar de programma's en presentaties van de CGC-bijeenkomsten die al hebben plaatsgevonden. Als lid van de CGC ontvangt u uitnodigingen voor nieuwe bijeenkomsten.

Tijdens de bijeenkomst worden door de CGC uitsluitend aan leden van de CGC certificaten van deelname uitgereikt ten behoeve van certificering. Deelnemers die geen lid zijn van de CGC maar wel lid zijn van één van bovengenoemde beroepsverenigingen kunnen hun eigen beroepsvereniging verzoeken om een certificaat van deelname te verstrekken.

De eerstvolgende CGC bijeenkomst is op donderdag 27 januari 2022 i.s.m. de NVVK in Den Bosch;  
Hotel Central of wederom via een virtuele bijeenkomst

Stuur een bericht naar [cgc@epsnet.nl](mailto:cgc@epsnet.nl) om het volledige programma voor deze bijeenkomst te ontvangen. Aanmelding als lid van de CGC is mogelijk via hetzelfde e-mail adres of via de website [www.contactgroep-gezondheid-en-chemie.nl](http://www.contactgroep-gezondheid-en-chemie.nl).